

Les taxes de residus a l'estat espanyol evolucionen lentament i segueixen sense contribuir a l'assoliment dels objectius europeus

Aquest juliol s'ha publicat l'estudi dels investigadors Ignasi Puig, Sergio Sastre i Marc Iriani titulat "[El estado de las Tasas de residuos en España 2018](#)". En la realització d'aquest, s'han analitzat les taxes de residus de 125 municipis, incloses totes les capitals de província, tant a nivell domiciliari com comercial. Aquest estudi dona continuïtat a una [anàlisi](#) efectuada amb dades de l'any 2015.

La taxa de residus està entre les taxes que més recaptació aporta als municipis, atès que el servei de recollida de residus és un servei de prestació obligatòria i amb elevats costos. A més d'assegurar el finançament de la prestació d'aquest servei, les taxes de residus poden tenir com a objectiu una distribució el més justa possible de les càrregues econòmiques entre els ciutadans, tenint en compte tant criteris socials com ambientals.

La base legal de les taxes de residus permet que els municipis siguin els encarregats de definir quin grau de cobertura es pretén assolir sobre els costos del servei. El fet que no hi hagi un percentatge de cobertura establert afavoreix l'heterogeneïtat en l'establiment de les quotes.

Potencialment, les taxes de residus poden ser un dels instruments més eficaços a l'hora de promoure bones pràctiques ambientals en matèria de prevenció i separació de residus. Si una part variable de la taxa es vincula directament a la generació i la correcta separació dels residus en origen (aplicant sistemes de pagament per generació) es crea un incentiu econòmic perquè els ciutadans participin d'aquestes pràctiques.

Tot i això, aproximadament en un 50% dels municipis analitzats s'ha trobat un model de taxes amb quotes fixes (tots els domicilis paguen el mateix independentment de si separen o no els seus residus). Aplicar una quota fixa implica que els domicilis que generen menys i reciclen més residus estan subvencionant a aquells amb pitjors pràctiques ambientals en matèria de residus. Per la seva banda, en els municipis on les taxes no són fixes, hi ha una absència general de criteris ambientals en la seva articulació. En el cas dels comerços, la majoria de les taxes es calculen en funció del tipus d'activitat i la superfície del comerç. Això suggereix que **el potencial de les taxes de residus per millorar la gestió dels residus ha estat poc explotat**. L'aplicació de sistemes de pagament per generació, d'implantació encara molt minoritària a l'Estat espanyol, però amb una tendència cap a la seva generalització a Europa, és un exemple de la posada en pràctica de les capacitats de la taxa de residus.

En aquest estudi s'ha conclòs que **el valor mig de la taxa de residus al 2018 fou de 88,5 euros anuals per domicili**. El valor de la taxa presenta una tendència creixent en relació al nombre d'habitants del municipi. El valor mig global només és superat pel valor mig en les capitals de província. Respecte al 2015, el valor mig de la taxa s'ha incrementat un 3,87% (des de 85,2 euros), mentre que l'IPC entre els mesos de gener d'ambdós anys només va pujar un 3,3%.

Les variacions observades a les taxes de residus entre 2015 i 2018 han estat poc significatives, en termes qualitatius i quantitius. Així i tot hi ha alguns aspectes destacables. La proporció de municipis que no tenen cap tipus de figura impositiva ha disminuït en aquest període, així com també ho ha fet la freqüència de les taxes que no inclouen diferències entre quotes domèstiques i comercials. A més, menys municipis tenen una taxa fixa de recollida domiciliària i la superfície dels domicilis perd pes entre els criteris de diferenciació per a les taxes variables. Per altra banda, més municipis opten per una gestió mancomunada, que pot optimitzar els recursos destinats a la gestió dels residus.

A la llum d'aquest estudi, el Dr. Ignasi Puig Ventosa, investigador i cap de projectes de la Fundació ENT, considera que **“les taxes de residus són una eina en mans dels municipis i ens locals amb un gran potencial per a modificar els hàbits ciutadans**. En els darrers anys hem vist com cada vegada més municipis mostren interès en adoptar un model de pagament per generació, és a dir, en funció de la quantitat de residus generats. A mesura que s'implanti aquest model la gestió dels residus serà més eficient i augmentaran els nivells de recollida selectiva i reciclatge”.

Per altra banda, Sergio Sastre, coautor de l'estudi, opina que “encara hi ha molta feina a fer en matèria de prevenció. **Les passes que s'han fet fins ara són modestes** i la tendència actual sembla no ser suficient per complir a temps amb els objectius de la nova legislació europea en matèria de residus”. Per la seva banda, Marc Iriani, coautor de l'estudi, també apunta que “És de gran utilitat per a una gestió adequada dels residus que la ciutadania estigui implicada en el procés. **Els sistemes de recollida selectiva que corresponsabilitzen a la població milloren els resultats obtinguts.**”

La **Fundació ENT** porta a terme projectes principalment vinculats al desenvolupament i implementació de polítiques públiques, centrats en l'àmbit de l'elaboració, l'anàlisi i la gestió de les mateixes, sobretot en els àmbits de la política econòmica ambiental, l'ecologia política, la gestió dels residus, l'energia i la pesca i alimentació.

La **Fundació ENT** presentarà el proper setembre un Observatori de la fiscalitat dels residus que tindrà per objectiu centralitzar i posar a disposició del públic la informació existent sobre aquesta qüestió.

► Per qualsevol dubte o aclariment, contactar amb la Fundació ENT via correu electrònic (info@ent.cat) o trucant al 93 893 52 04 (demanar per Ignasi Puig).

ESTUDI 2018

ESTUDI COMPARATIU 2015-2018